

ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ВЕДЕННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**В.В. Колосовська, В.О. Трофіменко, В.М. Кириченко**

Білоцерківський національний аграрний університет

вул. Франка 68, Біла Церква, 09100, Україна. E-mail: vlada-k74@ukr.net

Висвітлено основні положення щодо формування ціннісного ставлення до ведення здорового способу життя засобами фізичного виховання у студентів вищих навчальних закладів. У праці представлені базові поняття дослідження та здійснено аналіз науково-педагогічної літератури щодо основних положень. Акцентується увага на дотриманні гуманістичного напрямку в сучасній освіті, який передбачає гармонійне поєднання фізичної і духовної культури студентів. Розкривається роль фізичного виховання як невід'ємної складової навчально-виховного процесу. У праці наголошується на необхідності врахування індивідуальних потреб, інтересів та природних нахилів студентів при проведенні навчальних та позанавчальних занять з фізичного виховання. Підкреслено значущість надання молоді необхідних знань для розуміння шляхів реалізації здоров'язберігаючої функції при використанні засобів фізичного виховання. Висвітлено важливість формування ціннісного ставлення до ведення здорового способу життя задля успішного здійснення професійної підготовки майбутніх фахівців.

Ключові слова: цінності, здоровий спосіб життя, фізичне виховання, студенти.**ФОРМИРОВАНИЕ ЦЕННОСТНОГО ОТНОШЕНИЯ К ВЕДЕНИЮ ЗДОРОВОГО ОБРАЗА ЖИЗНИ СРЕДСТВАМИ ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ У СТУДЕНТОВ ЗАВЕДЕНИЙ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ****В.В. Колосовская, В.А. Трофименко, В.Н. Кириченко**

Белоцерковский национальный аграрный университет

ул. Франка 68, Белая Церковь, 09100, Украина. E-mail: vlada-k74@ukr.net

Отражены основные положения относительно формирования ценностного отношения к ведению здорового образа жизни средствами физического воспитания у студентов высших учебных заведений. В работе представлены базовые понятия исследования, осуществлен анализ научно-педагогической литературы относительно основных положений. Акцентируется внимание на соблюдении гуманистического направления в современном образовании, которое предусматривает гармоничное сочетание физической и духовной культуры студентов. Раскрывается роль физического воспитания как неотъемлемой составляющей учебно-воспитательного процесса. В работе отмечается необходимость учёта индивидуальных потребностей, интересов и естественных склонностей студентов при проведении учебных и внеучебных занятий по физическому воспитанию. Подчеркнута значимость предоставления молодежи необходимых знаний для понимания путей реализации здоровьесохраняющей функции при использовании средств физического воспитания. Отражена важность формирования ценностного отношения к ведению здорового образа жизни для успешного осуществления профессиональной подготовки будущих специалистов.

Ключевые слова: ценности, здоровый образ жизни, физическое воспитание, студенты.

АКТУАЛЬНІСТЬ РОБОТИ. Серед питань ефективної організації навчально-виховного процесу зі студентами вищих навчальних закладів увагу науковців вітчизняної та зарубіжної педагогіки завжди привертала проблема визначення шляхів створення належного мотиваційного середовища. Обов'язковою складовою останнього є наявність відповідних ціннісних орієнтацій, які позитивно впливатимуть на вирішення основних освітніх завдань.

Як вказує Ю.В. Шуралєєва, результатом соціальних змін, що відбуваються, стала втрата ціннісних орієнтирів і колишніх національних традицій: общинності, взаєморозуміння, взаємної підтримки [12, с. 39].

Найважливішим напрямом розвитку освіти Г.В. Телицина вважає визначення перспективних ціннісних орієнтацій, що відповідають сучасним завданням професійної підготовки кадрів для шкіл різних типів і рівнів [10, с. 56].

Провідною метою процесу становлення майбутніх фахівців у навчальних закладах має стати вихо-

вання морально та фізично здорової особистості.

І.В. Кривошеїна наголошує, що формуванню зневажливого ставлення до здоров'я в більшості випадків сприяє, особливо серед молоді, деформація системи цінностей. Автор зазначає, що здоров'я має бути на одному з перших місць у структурі цінностей людини [5, с. 57].

В.Г. Никонова, В.Л. Калманович, Р.Р. Хайруллин вказують, що духовність і фізичне здоров'я людини стають головною рушійною силою сучасного суспільства. При цьому цілісну картину широкого вектора професійної діяльності сучасного кваліфікованого фахівця можна теоретично і практично уявити тільки з урахуванням впливу соціальних, гносеологічних і психолого-педагогічних чинників в їх єдності і взаємозв'язку [7, с. 84].

Погляди дослідників у галузі педагогіки переконають, що освітня діяльність вищих навчальних закладів повинна зосередитися на створенні такого середовища для юнаків і дівчат, яке сприятиме зацікавленості та утвердженню ціннісного ставлення до ведення здорового способу життя.

Проблема формування ціннісних орієнтацій у студентів вищих навчальних закладів дедалі більше привертає увагу науковців. Різні аспекти даного питання висвітлено в дослідженнях І. В. Дарнобит, Н. В. Глинянюк, Т. О. Горохової, О. В. Жилінської, О. В. Золотарьової, Л. С. Іванової, О. М. Камінської, Г. П. Кондратенко, Н. П. Максимчук, Д. Р. Щепової та ін.

Особливості ведення здорового способу життя із використанням засобів фізичного виховання зі студентами вищих навчальних закладів розглядали у своїх працях Т. В. Андріанов, Й. Ф. Зенцов, Л. В. Зубченко, А. В. Косівська, І. В. Ничипоренко та ін.

Метою роботи є аналіз даних науково-педагогічної літератури з питання формування ціннісного ставлення до ведення здорового способу життя засобами фізичного виховання у студентів вищих навчальних закладів.

МАТЕРІАЛ І РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ. Перш за все визначимо сутність понять «ціннісні орієнтації» та «здоровий спосіб життя».

У словнику, автором якого є В. Максименко, поняття «ціннісні орієнтації» тлумачиться як «відносно стійка система спрямованості інтересів і потреб особистості, націлена (вибірково) на ті чи інші аспекти соціальних цінностей. Домінуючими цінностями особистості є матеріальні умови життєдіяльності, а також індивідуально-типові риси, нахили, здатності й здібності людини. Ціннісні орієнтації впливають на стиль життя і мислення людини і формуються в процесі соціального розвитку індивіда, його трудового життя, виконання соціальних ролей» [6, с. 38].

С. Омельченко вважає, що поняття «здоровий спосіб життя» «інтегрує взаємозв'язок способу життя та здоров'я людини. Здоровий спосіб життя об'єднує всі умови, особистісні якості, процеси, тобто все, що допомагає нормальному функціонуванню людини в професійній, суспільній та побутовій сферах». Автор стверджує, що «це визначення також виражає ставлення людини, орієнтир її діяльності щодо зміцнення та розвитку індивідуального і суспільного здоров'я. Здоров'я повинне бути найпершою потребою людини, але її задоволення має складний, зумовлений характер і не завжди призводить до потрібного результату» [8, с. 23].

Так, формування ціннісних орієнтацій, безумовно, повинно насамперед передбачати реалізацію завдань, які полягають у веденні здорового способу життя, що має стати основною світоглядною позицією кожної людини. Потреба в необхідності збереження здоров'я разом із дотриманням певних установок, як правило, має формуватися у молодому віці та є неодмінним і важливим компонентом подальшої успішності особистості в різноманітних видах діяльності.

У дослідженні А. О. Єгоричева, Б. Н. Пенцика, К. А. Бондаренка, Ю. А. Смірнова вказується, що перші кроки до майбутнього професіоналізму працівника починаються з його навчання професії. Підкреслюючи зв'язок здоров'я і майбутньої професійної діяльності, науковці звертають увагу на праці Б. Г. Акчуріна, який зазначає, що фізичне здоров'я

відображає такий ступінь фізичного розвитку студента, його рухових навичок і умінь, що дозволяє найбільш повно реалізувати власні творчі можливості [2, с. 54].

Прогресивна наукова спільнота, розглядаючи питання становлення особистості професіонала разом із обов'язковим збереженням здоров'я, підкреслює їх взаємозалежність та необхідність гармонійного поєднання. Сучасні педагоги мають дотримуватися ідейного напрямку, що передбачає оволодіння студентами професійно орієнтованими знаннями, вміннями і навичками та багатогранний розвиток особистості, охоплюючи її духовну і фізичну сутність.

Н. Ш. Фазлєєв акцентує увагу на тому, що професійна освіта починає виступати як процес залучення до норм і цінностей культури, формування світогляду людини, її професійного, громадянського та морального самоусвідомлення [11, с. 90]. Тобто підготовка майбутніх фахівців у вищих навчальних закладах, повинна стати надійним підґрунтям на шляху до тривалого професійного та внутрішньоособистісного зростання.

На думку В. А. Вострікова, освіта значною мірою детермінована логікою розвитку особистості, що є складною біосоціальною системою, наділеною тілесно-духовно-душевними кондиціями, логікою усвідомлення індивідом своїх потреб, цілей, що припускає використання в освітньому процесі усіх загальнолюдських цінностей (матеріальних, духовних, художніх), що забезпечують формування особистості та її культури. Автор підкреслює свою думку посиленнями на погляди В. К. Бальсевича, І. М. Биховської, І. Н. Візітей, Н. І. Пономарьова, які неодноразово зазначали у своїх роботах, що найважливішим чинником становлення особистості та оптимального поєднання в ній соціального і біологічного виступає фізична культура та її цінності [1, с. 15].

У результаті проведеного аналізу науково-педагогічної літератури Л. А. Размислович стверджує, що ціннісне відношення припускає наявність цілісності умов формування, воно не існує «взагалі», без віднесення до людей, до себе, діяльності, без прояву в діяльності, без зв'язку зі способами вирішення проблем, способами реалізації потенції людини, прояву авторства (Б. Г. Ананьєв, А. Н. Леонтьєв, С. Л. Рубінштейн). Справжня суть особистості проявляється в її вчинках і діях, основою яких є твердження: те, що не є цінністю, не має сенсу, «не може стати спонукачем людини до дії» (М. С. Каган) [9, с. 22]. Науковець вважає, що цінності мають бути вироблені самостійно, а не прийняті готовими, формуватися на основі переживання, а не виключно раціональним шляхом. Базисним механізмом при цьому виступає ставлення, що є одним із основ виховання [9, с. 22].

Напрацювання вітчизняних і зарубіжних вчених підтверджують наші спостереження за поведінкою студентів у процесі навчальних занять з фізичного виховання, а також позанавчальних заходів. Багаторічний досвід доводить, що у формуванні ціннісного ставлення у вихованців до будь-якого виду

діяльності, особливо у молодому віці, важливу роль відіграють міжособистісні стосунки. Це особливо помітно при залученні студентів до виконання групової роботи, яка передбачає досягнення спільної мети і надає можливість виявити прагнення у задіяних учасників. Саме такі умови створюють підґрунтя для розкриття потреб і цінностей людини. Найкращим засобом для цього під час проведення навчальних занять з фізичного виховання у вищих навчальних закладах, є використання ігрового та змагального методу, командних ігор, а також сумісна робота студентів у позанавчальний час, яка включає в себе організацію спортивно-масових заходів. Спілкування та взаємодія молоді в процесі колективних справ є необхідними, оскільки обговорення шляхів щодо покращення запланованого, сприятиме виробленню у вихованців об'єктивної самооцінки та самоаналізу, що вагомо впливатиме на формування морально-вольової сфери та ціннісного ставлення до процесу діяльності. Такий підхід забезпечить виховний вплив, який позначиться на ефективності викладання дисципліни фізичне виховання, а також на загальному освітньому рівні підготовки майбутніх фахівців.

І. Є. Смельянова стверджує, що у взаємодії безперервних процесів розвитку якостей особистості та здійснення професійної діяльності формуються професійно ціннісні орієнтації, що являють собою фундамент і вектор педагогічної діяльності [3, с. 24].

У зв'язку з цим Л. М. Кулікова зазначає, що кожен викладач визначає місце свого предмета в професійній підготовці майбутніх фахівців, у розвитку ціннісних спрямувань студентів. Науковець вказує, що це не тільки дозволяє вивести студентів на осмислення навколишньої дійсності, а й забезпечує наповнення знань особистісним змістом [4, с. 79].

При здійсненні навчально-виховного процесу працівники освіти мають усвідомлювати пріоритетність вирішення питань збереження здоров'я молоді. Безсумнівно, провідна роль при цьому покладається на дисципліну фізичне виховання, яка за своїм змістом орієнтує студентів на дотримання здорового способу життя. Водночас педагог має враховувати негативні тенденції, які можуть виникнути при викладанні вищезазначеної дисципліни.

У своєму дослідженні В. А. Востриков звертає увагу на визначення поняття «фізичне виховання», яке розглядається як процес формування потреби у виконанні фізичних вправ у інтересах всебічного розвитку особистості, формування позитивного ставлення до фізичної культури, виробленню ціннісних орієнтацій, переконань, смаків, звичок, схильностей. Автор зазначає, що формування особистості шляхом спрямованого використання цінностей фізичної культури доцільно розглядати як перетворення тілесності людини, що надає однобічність педагогічним діям, не беручи до уваги духовну складову індивіда, його соціальну природу, без чого не відбувається становлення особистості [1, с. 15].

Тобто, при викладанні дисципліни фізичне виховання, виникає питання гармонійного поєднання розвитку фізичної та психологічної сфери людини, оскільки тільки у такому випадку відбуватиметься

формування ціннісних орієнтацій. На жаль, деякі педагоги здебільшого зорієнтовані на удосконалення тілесного ніж духовного аспекту особистості. Про це свідчать наші спостереження та дослідження науковців.

Заслуговує на увагу праця В. Г. Ніконової, В. Л. Калмановича, Р. Р. Хайрулліна, де вказується, що теорія і практика фізичного виховання переважно орієнтовані на формування лише основних фізичних якостей у студентів (сили, швидкості, витривалості, спритності і т. д.). Науковці наголошують: дослідження багатьох авторів підтверджують, що існуюча система фізкультурно-спортивної роботи у вищих навчальних закладах не вирішує основних завдань, які покладаються на неї [6, с. 84]. Вона не забезпечує належного рівня здоров'я і фізичного розвитку студентів, не розглядає інтеграцію духовного і фізичного потенціалу майбутніх фахівців, не формує у студентів потреби в здоровому способі життя та інтересу до фізкультурно-спортивної діяльності, не дозволяє повною мірою реалізувати її величезний гуманістичний потенціал. Випускники вищих навчальних закладів іноді самі не є носіями духовно-фізичних цінностей, засвоєння яких можливе в освітній діяльності. [7, с. 84].

Цілком зрозуміло, що на кожному занятті з фізичного виховання, вирішуючи поставлені завдання, передусім, має визначитися вплив навантаження на здоров'я. Також при організації виконання вправ, для досягнення позитивної зосередженості та вияву бажання щодо їх виконання, необхідно враховувати природні схильності та спортивні уподобання кожного студента. При цьому професійний підхід викладання передбачає обізнаність щодо рівня фізичної підготовленості вихованців. Це допоможе визначити відповідне дозування вправ для кожного студента. Особливо важливо створити такі умови, які нададуть можливість учасникам навчально-виховного процесу виявити свої здібності. Для добре тренованих юнаків та дівчат – ускладнювати завдання, для студентів із недостатнім рівнем фізичної підготовленості – пропонувати спрощені варіанти. Виконання завдання з урахуванням індивідуальних особливостей вихованців, сприятимуть виникненню відчуття уміння керувати своїм тілом, що є своєрідним стимулом до подальших досягнень. Шляхом розкриття фізичних можливостей у студентів, активізуються такі позитивні емоції, як задоволення собою, піднесений стан, бажання бути успішним. У такому разі заняття фізичними вправами набувають важливості в житті людини, завдяки чому виникає потреба у веденні здорового способу життя. Такий підхід стане першою сходинкою на шляху формування стійкого прагнення до підвищення функціональних можливостей свого організму засобами фізичного виховання.

Л. А. Размыслович підкреслює, що ціннісне ставлення має на увазі виборчий зв'язок людини з різними сторонами навколишньої дійсності. Воно є результатом відображення і осмислення отриманих вражень і стосунків інших людей, їх оціночних суджень; воно потенційне, тобто виявляється при дії об'єкту і при відомому стані суб'єкта. Будь-яке від-

ношення, характеризується активністю. Науковець вважає, що ціннісне ставлення може розглядатися як комплексна характеристика режимів діяльності відповідно до потреб, здібностей, станів суб'єкта з одного боку, його стратегією і тактикою – з іншого, об'єктивною динамікою діяльності (її подіями і фрагментами) – з третього [9, с. 22].

Достатньо вагомий вплив на підтримку бажання та розвиток потреби в участі в оздоровчих та спортивно-масових заходах мають взаємовідносини викладача і студента. Викликати інтерес до занять фізичними вправами у своїх вихованців можливо шляхом дбайливого ставлення до кожної особистості, що створюватиме підґрунття для довірливих стосунків між учасниками навчально-виховного процесу. У такий спосіб відбуватиметься розвиток ціннісного ставлення до діяльності, що пов'язує педагога і молодь. Також під час проведення навчальних та позанавчальних занять потрібно не нехтувати заохочувальними прийомами. Схвалення і підтримка відіграють велику роль, як стимулюючий фактор до будь-якого виду діяльності. Особливо це підвищує активність тих студентів, які не достатньо фізично розвинуті.

У своїй праці І. В. Кривошеїна вказує, що закріплення ціннісного ставлення людини до здорового способу життя в діяльності і поведінці у вигляді наявності розвинених вольових установок потребує постійної емоційної підтримки, що має на увазі залучення вихованців до діяльності, яка забезпечить можливості для самореалізації. У зв'язку з цим ефективними є ті форми діяльності, що активізують творчу складову особистості [5, с. 57].

Як зазначає Ю. В. Шуралєєва, окремі дослідники вважають, що цінність самореалізації в сучасній освіті є пріоритетною, корелюючою і інтегруючою множини інших цінностей. У її основі – розуміння людини як самоцінності вищого порядку, що, у свою чергу, є необхідною основою для існування усіх інших цінностей [12, с. 39].

Цінність самореалізації у веденні здорового способу життя при використанні засобів фізичного виховання найбільше виявляється через прихильність до обраного виду спорту. Першим кроком у визначенні ступеня зацікавленості та інтересу до різновидів діяльності, що входять до змісту навчальних занять та позанавчальних заходів, є знайомство зі студентами. Ефективним засобом для цього, на нашу думку, може бути проведення анкетування на початку навчального року. До можливого переліку запитань потрібно додати такі, що допоможуть виявити спортивну спрямованість студентів або причини байдужого ставлення до занять фізичними вправами. Наступним кроком має бути вивчення анкетних даних та формування груп за інтересами. Користуючись отриманою інформацією при проведенні занять, враховуючи їх тематичний напрям, обирати лідерів та помічників відповідно до виявлених прихильностей та природних здібностей. Студентам, якими важко засвоюється навчальний матеріал або які не зацікавлені у виконанні поставлених завдань, викладачеві потрібно створити стимулюючу підтримку у вигляді надання допомоги більш

сильними та активними товаришами. У такий спосіб педагог забезпечить відповідні умови для розкриття здібностей кожного вихованця. Зацікавленість студентської молоді зазвичай виникає під час проведення занять у музичному супроводі, організації змагань зі спортивних ігор чи груп підтримки команд тощо. Використання таких видів діяльності дозволяє найбільш повно розкрити творчий потенціал, що є плідною основою для самореалізації. У такому середовищі кожний вихованець відчуватиме себе особливим, цікавим для інших, людиною, що дарує колективу свою оригінальну сутність. У результаті схвальні висловлювання товаришів і викладача щодо наявного успіху викликають задоволення собою та бажання виконувати завдання краще.

І. В. Кривошеїна стверджує, що участь студента в таких виховних заходах сприяє включенню прийнятого ціннісного розуміння в реальні соціальні умови дій і спілкування, а також його впевненості в правильності обраних життєвих стратегій [5, с. 57].

Ю. В. Шуралєєва акцентує увагу на тому, що в юності цінність самореалізації містить в собі також бажання якнайскрадіше проявити свою індивідуальність відповідно до своїх досягнень, повернути таким чином до себе увагу, самоствердитися, здобути повагу товаришів, що в цьому віковому періоді є домінуючим незалежно від соціокультурної ситуації [12, с. 39].

Але слід враховувати і те, що іноді в процесі самовираження може виникнути надмірна емоційність і захопленість. Це, у свою чергу, може призвести до зухвалої поведінки у молоді при виконанні вправ. Такий психологічний стан зумовлює зменшення рівня самоконтролю і порушення правил техніки безпеки. Окрім того, зловживання вправами та недотримання обов'язкових принципів їх виконання спричиняють негативні наслідки в організмі людини. Тому отримання оздоровчого ефекту від використання засобів фізичного виховання повинно базуватися на помірності та виваженості.

В. Г. Никонова, В. Л. Калманович, Р. Р. Хайруллин наголошують, що необхідною умовою гармонійного формування духовної і фізичної культури, яка визначає цілі, зміст і способи здорового способу життя студента, може розглядатися освітнє середовище вищих навчальних закладів. Це обумовлює дослідження інтеграції духовного і фізичного потенціалу у формуванні культури здоров'я. При цьому в першу чергу необхідно змінити свідомість і самосвідомість вихованців, привести у відповідність зміст і структуру підготовки студентів до сучасної професійної діяльності з акцентом на забезпеченні духовно-моральною складовою. Сучасне суспільство вимагає відродження традиційних духовних цінностей і ідей здорового способу життя, серед яких засадничою була і залишається ідея формування духовної і фізичної культури студентів в освітній і професійній діяльності [7, с. 84].

Отже, при формуванні ціннісного ставлення до ведення здорового способу життя у студентів викладачі вищих навчальних закладів не повинні обмежуватися лише використанням засобів фізичного виховання, а мають також надати молоді необхідні

знання для розуміння шляхів реалізації здоров'язберігаючої функції. Також важливим є створення сприятливої психологічної атмосфери. У такому разі участь в оздоровчих та спортивно-масових заходах стануть сенсом життя, що вказує на наявність відповідних ціннісних орієнтацій.

ВИСНОВКИ. Аналіз науково-педагогічної літератури показав, що професійна підготовка майбутніх фахівців має передбачати всебічний розвиток особистості, який полягає у вихованні та гармонійному поєднанні її духовної та фізичної культури. Ефективність і успішність майбутньої професійної діяльності залежить від наявності у студентів сформованого ціннісного ставлення до самого себе, до суспільного та власного здоров'я. Формування цін-

нісного ставлення до ведення здорового способу життя засобами фізичного виховання у вищих навчальних закладах має відбуватися через залучення студентів до різноманітних видів фізкультурно-спортивної діяльності з урахуванням інтересів, потреб та природних схильностей студентів, що сприятиме творчій самореалізації, яка є необхідною для формування стійких установок щодо збереження здоров'я.

Перспективи подальших досліджень. На нашу думку, потребує детальнішого вивчення проблематика впливу формування ціннісного ставлення до ведення здорового способу життя на професійну підготовку студентів вищих навчальних закладів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Востриков В. А. Влияние педагогической практики на формирование профессионально ценностных ориентаций будущих учителей // Среднее профессиональное образование. – 2008. – № 7. – С. 15-17.

2. Егоричев А. О. Здоровье студентов с позиции профессионализма / А. О. Егоричев, Б. Н. Пендик, К. А. Бондаренко, Ю. А. Смирнов // Теория и практика физической культуры. – 2003. – № 2. – С. 53-56.

3. Емельянова И. Е. Влияние педагогической практики на формирование профессионально ценностных ориентаций будущих учителей // Среднее профессиональное образование. – 2008. – № 1. – С. 24-26.

4. Куликова Л. М. Преемственность педколледжа и педвуза в процессе организации проблемного обучения // Среднее профессиональное образование. – 2007. – № 3. – С. 17-18.

5. Кривошеина И. В. Формирование у учащейся молодежи ценностей здорового образа жизни // Среднее профессиональное образование. – 2009. – № 4. – С. 56-58.

6. Максименко В. П. Педагогічний словник. Бібліотечка газети «Шкільний світ». – Київ-2001. – № 6-7 (лютий). – с. 2-39.

7. Никонова В. Г. Проблемы гармонизации и интеграции духовной и физической культуры студентов вузов в образовательной деятельности / В. Г. Никонова, В. Л. Калманович, Р. Р. Хайруллин // Теория и практика физической культуры. – 2009. – № 5. – С. 83-86.

8. Омельченко С. Підготовка майбутніх учителів до розв'язання непередбачуваних педагогічних ситуацій // Рідна школа. – 2007. – № 7-8. – С. 22-23.

9. Размислович Л. А. Реализация аксиологической функции профессиональной практики студентов педагогического колледжа // Среднее профессиональное образование. – 2007. – № 3. – С. 22-25.

10. Телицына Г. В. Ценностный компонент образования как основа профессиональной педагогической подготовки студента // Среднее профессиональное образование. – 2008. – № 7. – С. 56-59.

11. Фазлеев Н. Ш. Формирование компетентности у педагогов по физической культуре и спорту на основе педагогических технологий, адекватных современной гуманитарной образовательной парадигме // Теория и практика физической культуры. – 2009. – № 5. – С. 88-90.

12. Шуралева Ю. В. Педагогические условия формирования ценности самореализации у студентов // Среднее профессиональное образование. – 2007. – № 3. – С. 39-41.

FORMING A VALUE-ORIENTED ATTITUDE TO A HEALTHY LIFESTYLE

THROUGH PHYSICAL EDUCATION OF STUDENTS OF HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS

V.V. Kolosovska, V.O. Trofimenko, V.M. Kirichenko

Bila Tserkva Naional Agrarian University

vul. Franka, 68, Bila Tserkva, 09100, Ukraine. E-mail: vlada-k74@ukr.net

Purpose. To analyze scientific educational literature for the basic concepts of forming a value-oriented attitude to a healthy lifestyle through physical education of students of higher educational institutions. **Methodology.** Methods of observation and interviewing students and the teaching staff have been used. **Results.** The emphasis is on adherence to the humanistic trend in modern education, which provides for a harmonious combination of students' physical and spiritual culture to facilitate revival of a value-oriented attitude to physical activities and sports. The paper presents the basic notions of the research and analyzes scientific and pedagogical literature on the main principles that represent interrelation between the process of personality development and continuous formation of value orientations in students of higher educational institutions. It shows the role of physical education as an integral part of the educational process, which is of great importance for the formation of a value-oriented attitude towards a healthy lifestyle in modern youth.

Practical value. It is confirmed that the need to take into account individual needs, interests and natural inclinations of students during classroom and extra-curricular physical education activities, which, in turn, will ensure efficiency and positive impact of physical exercises on the development of the individual. The importance of forming a value-oriented attitude towards a healthy lifestyle for a successful completion of the professional training of future specialists is highlighted. Providing youth with the knowledge necessary to understand the ways of implementing a health maintaining

function when applying methods of physical education is emphasized. **Conclusions.** The research perspectives outlined provide for further detailed study of the effect of forming a value-oriented attitude to a healthy lifestyle on vocational training of students of higher education institutions.

Key words: value oriented, healthy lifestyle, physical education, students.

REFERENCES

1. Vostrikov V. A. (2008), "Influence of pedagogical practice on formation of professionally valuable orientations of future teachers", *Sredneeprofessionalnoe obrazovanie*, no.7, pp. 15-17.
2. Ehorychev, A. O., Pentsyk, B. N., Bondarenko, K. A., Smyrnov, Yu. A. (2003), "The health of students in terms of professionalism", *Teoriya y praktyka fizycheskoi kultury*, no. 2, pp. 53-56.
3. Emelyanova, I. E. (2008), "Influence of pedagogical practice on formation of professionally valuable orientations of future teachers", *Srednee professionalnoe obrazovanie*, no. 1, pp. 24-26.
4. Kulikova, L. M. (2007), "Continuity pedagogical college and pedagogical institution in the process of organization of problematic training", *Srednee professionalnoe obrazovanie*, no. 3, pp. 17-18.
5. Krivosheina, I. V. (2009), "Forming the values of a healthy lifestyle among students", *Sredneeprofessionalnoe obrazovanie*, no.4, pp. 56-58.
6. Maksymenko, V. P. (2001), "Pedagogichnyislovnyk", *Bibliotekahazety "Shkilnyisvit"*, Kyiv, no. 6-7 (liutyi), pp. 3.
7. Nikonova, V. G., Kalmanovich, V. L., Hayrullin, R. R. (2009), "Problems of harmonization and integration of spiritual and physical culture of university students in educational activities", *Teoriya, praktikafizicheskoykultury*, no.5, pp. 83-86.
8. Omelchenko, S. (2007), "Zdorovia liudyny ta yohodzherela", *Ridna shkola*, no.7-8, pp. 22-23.
9. Razmislovich, L. A. (2007), "Realizatsiya aksiologicheskoy funktsii professionalnoy praktiki studentov pedagogicheskogo koledzha", *Srednee professionalnoe obrazovanie*, no. 3, pp. 22-25.
10. Telitsyina, G. V. (2008), "Tsennostnyiy komponent obrazovaniya kak osnova professionalnoy pedagogicheskoy podgotovki studenta", *Srednee professionalnoe obrazovanie*, no.7, pp. 56-59.
11. Fazleev, N. Sh. (2009), "Formirovaniyekompetentnostiipedagogovpofizicheskoykultureisportunaosnovapedagogicheskitehnologiy, adekvatnyihsovremennoygumanitarnoyobrazovatelnoyparadigme", *Teoriyaipraktikafizicheskoykultury*, no. 5, pp. 88-90.
12. Shuraleeva, Yu. V. (2007), "Pedagogicheskie usloviya formirovaniya tsennosti samorealizatsii u studentov", *Srednee professionalnoe obrazovanie*, no.3, pp. 39-41.

Стаття надійшла 20.03.2018.